

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	19

BİRİNCİ BÖLÜM

KABAHATLER HUKUKUNUN GENEL ESASLARI VE UYGULAMA ALANI

§ 1- KABAHATLER HUKUKUNDA GÖREV VE AMAÇ	23
I. KABAHATLER HUKUKUNDA GÖREV	23
II. KABAHATLER HUKUKUNDA AMAÇ	24
§ 2- KABAHATLER HUKUKUNUN HUKUK DÜZENİ İÇİNDEKİ YERİ	27
I. KAMU HUKUKU	27
II. KABAHATLER HUKUKUNUN CEZA HUKUKU İÇİNDEKİ YERİ	28
III. KABAHATLER HUKUKUNUN İDARE HUKUKU İÇİNDEKİ YERİ	33
A. Genel Olarak	33
B. İdari Ceza Hukuku	35
§ 3- KABAHATLER KANUNU'NUN KAPSAMI	38
§ 4- SUÇ-KABAHAT AYRIMI	51
I. TARİHİ GELİŞİM	51
A. Genel Olarak	51
B. Suçların Ağırlığına Göre Ayrılması	53
C. Türk Hukukunda Yaşanan Gelişmeler	58
II. SUÇ- KABAHAT AYRIMINDA İLERİ SÜRÜLEN GÖRÜŞLER	64
A. Genel Olarak	64
B. Günümüz Görüşleri	65
D. Değerlendirme	70
III. SUÇ-KABAHAT AYRIMINDA SUÇ POLİTİKASI	79
IV. EKONOMİK SUÇ- KABAHATLER HUKUKU İLİŞKİSİ	83
A. Ekonomik Suç	83
B. Kabahatler Hukuku İlişkisi	85
§ 5- KANUNİLİK İLKESİ	91
I. GENEL OLARAK	91
II. KANUNİLİK İLKESİNİN ANLAMI VE KAPSAMI	93

III. KANUNİLİK İLKESİNİN SONUÇLARI	108
A. Örf ve Âdet Hukukuyla Yaptırım Uygulama Yasağı.....	108
B. Belirlilik İlkesi	108
C. Kıyas Yasağı	118
D. Geriye Yürüme Yasağı	121
§ 6- KABAHATLER KANUNU’NUN UYGULAMA ALANI	123
I. ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI.....	123
A. Genel Olarak	123
B. Kanunların Yürürlüğe Girmesi	124
C. Dar Anlamda Ceza Hukukunun Karşılığını Oluşturan Kabahatler Hukuku Hükümlerinde Zaman Bakımından Uygulama	126
1. Geriye Yürüme Yasağı	126
2. Lehe Kanunun Geriye Yürümesi	129
3. Lehe Kanunun Belirlenmesi	138
4. Suç ile Kabahat Arasında Zaman Bakımından Uygulama İlişkisi.....	143
5. Kabahatin İşlendiği Zaman	146
D. Kabahatler Hukukunun Muhakeme Hukuku ve İnfaz Hukuku Kurallarında Zaman Bakımından Uygulama	149
1. Genel Olarak	149
2. Muhakeme Hukuku Kurallarında Zaman Bakımından Uygulama.....	151
3. İnfaz Hukuku Kurallarında Zaman Bakımından Uygulama	152
E. Süreli veya Geçici Kanunlarda Zaman Bakımından Uygulama	153
II. YER BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI.....	154
A. Genel Olarak	154
B. Mülkilik İlkesi.....	155
1. Ülke Kavramı	155
2. Kabahatin İşlendiği Yerin Belirlenmesi.....	159
III. KİŞİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI.....	165
A. Genel Olarak	165
B. Cumhurbaşkanı	166
C. Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar	168
D. Milletvekilleri	169
E. Diplomasi Temsilcileri	173

İKİNCİ BÖLÜM

KABAHATTE SORUMLULUĞUN ESASLARI

§ 7- KABAHAT	179
I. TANIM	179
II. HAKSIZLIK OLUŞTURAN BİR FİİL OLARAK KABAHATİN HUKUKA AYKIRILIK VE KUSURLA İLİŞKİSİ.....	181
III. FİİLİN SOSYAL UYGUNLUĞU	183
IV. KABAHATİN UNSURLARI	185
V. YAPTIRIM UYGULANABİLMESİNİN DİĞER ŞARTLARI.....	187
A. Objektif Yaptırım Uygulanabilme Şartları	187
B. Şahsi Yaptırımsızlık Sebepleri veya Yaptırımı Kaldıran Şahsi Sebepler	188
§ 8- TİPİKLİĞİN MADDİ UNSURLARI	190
I. MADDİ UNSURUN FONKSİYONLARI VE ÖĞELERİ	190
A. Fonksiyonları.....	190
B. Öğeleri.....	195
II. FİİL (HAREKET)	195
A. Genel Olarak	195
B. Hareket Olmayan Hususlar	197
C. Hareketin Tipiklikte Düzenlenişine Göre Kabahatler	202
1. Genel Olarak	202
2. Tek Hareketli Kabahatler	202
3. Çok Hareketli Kabahatler (Birden Fazla Hareketli Kabahatler)	203
4. Serbest Hareketli Kabahatler	203
5. Bağlı Hareketli Kabahatler	203
6. Seçimlik Hareketli Kabahatler	204
7. Kesintisiz Kabahatler	204
III. İCRAİ-İHMALİ KABAHATLER	206
A. Genel Olarak	206
B. İhmali Kabahatlerin Çeşitleri	211
1. Gerçek İhmali Kabahatler.....	211
2. Gerçek Olmayan İhmali Kabahatler	212
a) Genel Olarak.....	212
b) Belli Bir İcrai Davranışta Bulunma Hususunda Hukuki Yükümlülük.....	214
aa) Garantörlük.....	214
bb) Garantörlük Durumları.....	216

aaa) Garantörlük Durumunun Hukuki Nedenleri	216
bbb) Koruma Garantörlüğü.....	217
ccc) Gözetim Garantörlüğü	219
b) Denklik Kaydı	227
C. Beklenebilirlik.....	227
C. İhmali Kabahatlerle İlgili Diğer Konular	228
IV. NETİCE	230
A. Genel Olarak	230
B. Sırf Hareket Kabahatleri	231
C. Neticeli Kabahatler	231
V. NEDENSELLİK BAĞI VE FİİLİN OBJEKTİF İSNAD EDİLEBİLİRLİĞİNİ KALDIRAN NEDENLER	232
A. Nedensellik Bağı.....	232
1. İcrai Şekilde Gerçekleştirilen Neticeli Kabahatlerde Nedensellik Bağı	232
2. İhmali Kabahatlerde Nedensellik Bağı	234
B. Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğini Ortadan Kaldıran Nedenler	235
1. İzin Verilen Risk	235
2. Yükümlülüğe Aykırılık İlişkisinin Bulunmaması	237
3. Hukuka Uygun Alternatif Davranışlar ve Riskin Artırılması Teorisi	238
4. Özen Normunun Koruma Amacının Meydana Gelen Neticeyi İçermemesi Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Ortadan Kalkması.....	239
5. Riskin Azaltılması Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Ortadan Kalkması.....	240
6. Hukuken Önemli Herhangi Bir Tehlikenin Yaratılmaması Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Kalkması.....	241
7. Güven İlkesi Nedeniyle Fiilin Objektif İsnad Edilebilirliğinin Kalkması	241
VI. FAİL	243
A. Genel Kabahatler ve Özgü Kabahatler	243
B. Bizzat İşlenebilen Kabahatler	245
C. Tüzel Kişilerin Kabahatler Hukuku Çerçevesinde Cezalandırılması	246
1. Tüzel Kişi Kavramı	246
2. Tüzel Kişilerin Kabahatler Kanunu m. 8 Gereğince Sorumluluğu	249
a) Hukuki Esası.....	249
b) Organ veya Temsilcinin Davranışından Dolayı Sorumluluk	254

aa) Genel Olarak	254
bb) İdari Yaptırım	256
cc) Özgü Kabahatler.....	259
dd) Sorumluluk Şartları	263
aaa) Tüzel Kişilerin Sorumluluğu İçin Aranan Şartlar.....	263
aaaa) Organ	267
bbbb) Temsilci.....	271
cccc) Tüzel Kişinin Faaliyeti Çerçevesinde Görev Üstlenen Kişiler	273
dddd) Kabahatin İşlenmesi.....	274
bbb) Gerçek Kişinin Sorumluluğu İçin Aranan Şartlar	280
ccc) Özel Nitelikler	284
3. Tüzel Kişilerin Kabahatler Kanunu m. 43/A Gereğince Sorumluluğu.....	285
4. Tüzel kişilerin Kabahatler Kanunu m. 43/B Gereğince Sorumluluğu.....	290
VII. MAĞDUR	292
VIII. KONU.....	293
IX. NİTELİKLİ UNSURLAR.....	295
§ 9- TİPİKLİĞİN MANEVİ (SÜBJEKTİF) UNSURLARI	296
I. GENEL OLARAK	296
II. KANUNİ TANIMDA YER ALAN DİĞER SÜBJEKTİF UNSURLAR	298
III. KAST	300
A. Kastın Tanımı ve Unsurları	300
B. Kastın Konusu	301
C. Kastın Bulunması Gereken Zaman	302
D. Kast Şekilleri	303
E. Kastı Ortadan Kaldıran Hata.....	305
1. Genel Olarak	305
2. Maddi Unsurlarda Hata (Unsur Yanılgısı).....	306
3. Nitelikli Unsurlarda Hata.....	310
IV. TAKSİR	310
A. Genel Olarak	310
B. Kabahatler Hukukunda Taksirin Önemi	310
C. Taksir Şekilleri	314
1. Bilinçli Taksir	315
2. Bilinçsiz Taksir	316
D. Taksirli Kabahatlerde Kusur	320

V. NETİCE SEBEBİYLE AĞIRLAŞAN KABAHATLER	322
§ 10- HUKUKA AYKIRILIK	323
I. HAKSIZLIĞIN UNSURU OLARAK HUKUKA AYKIRILIK	323
II. HUKUKA UYGUNLUĞUN GENEL ESASLARI	324
A. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Kaynakları	324
III. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİ	327
A. Genel Olarak	327
B. Kanun Hükmünün Yerine Getirilmesi	328
C. Meşru Savunma	330
D. İlgilinin Rızası	333
E. Hakkın Kullanılması	334
1. Genel Olarak	334
2. Resmi İzin	336
F. Yükümlülüklerin Çatışması	339
IV. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNDE SINIRIN AŞILMASI	342
V. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNİN MADDİ ŞARTLARINDA HATA	344
§ 11- KUSUR	345
I. GENEL OLARAK	345
II. KUSURLULUĞUN ŞARTLARI	347
A. Genel Olarak	347
B. Kusur Yeteneği	348
C. Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Haller	351
1. Yaş Küçüklüğü	351
2. Akıl Hastalığı	352
3. Sağır ve Dilsizlik	354
4. Geçici Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Bulunma	355
5. Zorunluluk Hali	358
6. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi	362
7. Meşru Savunmada Sınırın Heyecan, Korku veya Telaş Nedeniyle Aşılması	364
8. Cebir ve Şiddet, Korkutma ve Tehdit Etkisiyle İrade Yeteneğinin Etkilenmesi	364
D. Haksızlık Bilinci	366
III. KUSURLULUĞU ORTADAN KALDIRAN NEDENLERDE HATA	369
A. Haksızlık Yanılgısı	369

B. Kusurluluğu Kaldıran Nedenlerin Maddi Şartlarında Hata	373
C. Taksirli Kabahatlerde Yasak Hatası.....	374
§ 12- TEŞEBBÜS	375
I. GENEL OLARAK	375
II. TEŞEBBÜSÜN ŞARTLARI.....	379
III. İŞTİRAK HALİNDE İŞLENEN KABAHATLER VE TEŞEBBÜS	383
IV. GÖNÜLLÜ VAZGEÇME	384
A. Genel Olarak	384
B. Şartları.....	385
C. Sonucu	387
V. ETKİN PİŞMANLIK.....	387
§ 13- İŞTİRAK	389
I. GENEL OLARAK	389
II. DAR FAİL KAVRAMI - GENİŞ FAİL KAVRAMI	390
III. TEKLİK PRENSİBİ.....	391
IV. DOLAYLI FAİLLİK VE YAN FAİLLİK	396
A. Dolaylı Faillik	396
B. Yan Faillik	400
V. KABAHATLER KANUNUMUZDA DÜZENLENEN İŞTİRAK	402
A. İştirakin Objektif Davranış Unsuru	402
B. Özel Faillik Niteliği.....	405
C. İştirakin Sübjektif Unsuru.....	408
D. İştirakte Sorumluluk İçin Aranan Şartlar	411
E. İştirakte Suç-Kabahat İlişkisi.....	415
§ 14- İÇTİMA.....	416
I. GENEL OLARAK	416
A. İçtimanın Önemi	416
B. Fiil Tekliği - Fiil Çokluğu	418
1. Fiil Tekliği	418
a) Doğal Anlamda Hareket Tekliği	418
b) Doğal Hareket Tekliği	418
c) Tipik Hareket Tekliği.....	422
d) İhmali Kabahatlerde Fiil Tekliği	425
2. Fiil Çokluğu.....	429
II. İÇTİMA ŞEKİLLERİ.....	430
A. Normların İçtiması	430

1. Tanım ve Hukuki Önemi.....	430
2. Normların İçtimaı Şekilleri.....	432
a) Özel Normun Önceliği İlkesi	432
b) Yardımcı Normun Sonralığı İlkesi	433
c) Bir Normun Diğeri Tarafından Tüketilmesi İlkesi.....	433
B. Fikri İçtima.....	434
1. Ne Bis İn İdem İlkesi	434
2. Kabahatler Arasında Fikri İçtima	442
a) Genel Olarak.....	442
b) Şartları.....	444
c) Sonuçları.....	447
3. Suçlar ile Kabahatler Arasında İçtima	450
a) Şartları.....	450
b) Sonuçları.....	457
c) Aynı Kabahatin Birden Fazla Kez İşlenmesi	461

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KABAHATLER HUKUKUNDA YAPTIRIM VE İDARİ YAPTIRIM MUHAKEMESİ

§ 15- KABAHATLER HUKUKUNDA YAPTIRIM.....	463
I. GENEL OLARAK	463
II. İDARİ YAPTIRIM	464
III. KABAHATLER HUKUKU YAPTIRIMLARI	466
IV. İDARİ YAPTIRIM TÜRLERİ	468
A. İdari Para Cezası	468
1. Genel Olarak	468
2. İdari Para Cezası Türleri	472
a) Maktu idari para cezası	472
b) Nispi İdari Para Cezası	475
c) Alt ve Üst Sınırlar Arasında Gösterilen İdari Para Cezası	477
aa) Genel olarak.....	477
bb) Alt ve Üst Sınırlar Arasında Gösterilen İdari Para Cezasının Belirlenmesi	478
aaa) Fiilin Haksızlık İçeriği.....	480
bbb) Failin Kusuru	482
ccc) Failin Ekonomik Durumu	483
3. İdari Para Cezasının Tahsili	483

a) Gelir Kaydı ve Tahsil Zamanı.....	483
b) Peşin Ödeme	490
c) Taksitle Ödeme	492
d) Mahkemeler ve Cumhuriyet Savcıları Tarafından Verilen İdari Para Cezaları	494
B. İdari Tedbirler	494
1. Genel Olarak	494
2. Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi	495
a) Genel olarak	495
b) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesinin Şartları	496
c) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararının Geciktirilmesi	501
d) Muhafaza ve Elkoyma	502
e) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesinin Sonuçları	505
3. Diğer İdari Tedbirler	505
C. İdari Yaptırımlarda Tekerrür	507
§ 16- İDARİ YAPTIRIMLARDA ZAMANAŞIMI	511
I. SORUŞTURMA ZAMANAŞIMI	511
II. YERİNE GETİRME ZAMANAŞIMI	521
§ 17. İDARİ YAPTIRIM MUHAKEMESİ	524
I. İDARİ YAPTIRIM KARARI VERME YETKİSİ	524
A. Genel Olarak	524
B. Madde Bakımından Yetki (Görev)	524
1. İdari Kurul, Makam veya Kamu Görevlilerinin Karar Verme Yetkisi	524
a) Karar Vermeye Yetkili İdari Kurul, Makam veya Kamu Görevlileri	525
b) İdari Yaptırım Kararının Verilmesi	530
aa) Genel Olarak	530
bb) İdari Yaptırım Kararının Verilmesinde Uygulanacak İlkeler	532
cc) İdari Yaptırım Kararının Verilmesi	545
2. Cumhuriyet Savcısının Karar Verme Yetkisi	555
3. Mahkemenin Karar Verme Yetkisi	558
C. Yer Bakımından Yetki	564
1. Genel olarak	564
2. Yer Bakımından Yetkinin Belirlenmesi	566
3. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlığı ve Yetkisiz Makamın İşlemlerinin Akıbeti	570

II. İDARİ YAPTIRIM MUHAKEMESİ ŞARTLARI VE ENGELLERİ	572
A. İdari Yaptırım Muhakemesi Şartları	572
1. Genel Olarak	572
2. İdari Yaptırım Muhakemesi Şartları	572
a. Şikâyet	572
b. Talep	574
B. İdari Yaptırım Muhakemesi Engelleri	574
1. Diplomasi ajanları, konsoloslar	574
2. Ölüm	574
3. Af	575
4. Ne Bis İn İdem	577
5. İdari Para Cezası Yerine Uyarı	577
III. İDARİ YAPTIRIM KARARININ İÇERİĞİ VE İDARİ YAPTIRIM KARARLARININ TEBLİĞİ	579
A. İdari Yaptırım Kararının İçeriği	579
B. İdari Yaptırım Kararlarının Tebliği	582
IV. İDARİ YAPTIRIM KARARLARINA KARŞI KANUN YOLLARI.....	584
A. Genel Olarak	584
B. Görevli Mahkemenin Belirlenmesi	586
C. Başvuru Yolu	598
1. Genel Olarak	598
2. Başvuru Süresi ve Yetkili Makam	600
a) Başvuru Süresi	600
b) Yetkili Makam	610
3. Başvuru Yoluna Gidebilecek Kişiler	613
4. Başvuru Dilekçesi ve Başvurunun Etkisi	614
a) Başvuru Dilekçesi	614
b) Başvurunun Etkisi	615
5. Ön İnceleme ve Tebliğ	616
a) Ön inceleme	616
b) Tebliğ	623
6. Esasa ilişkin İnceleme ve Karar	626
a) Esasa İlişkin İnceleme	626
b) Karar	636
7. Cumhuriyet Savcısının Kararına Karşı Başvuru (KK m. 27/6)	643
8. Mahkeme Kararına Karşı Kanun Yolu	645

E. Sulh Ceza Hâkimliğinin Son Kararına Karşı İtiraz Yolu	652
1. Genel Olarak	652
2. İtiraz Mercii, İtiraz Edebilecek Kişiler, İtiraz süresi ve Şekli	653
a) İtiraz Mercii	653
b) İtiraz Edebilecek Kişiler.....	654
c) İtiraz Süresi.....	655
d) İtiraz Şekli	655
3. İtiraz İncelemesi ve Karar	656
F. Vazgeçme ve Kabul	658
G. Masraflar ve Vekalet Ücreti	659
H. Kanun Yararına Bozma	660
I. Bireysel Başvuru Yolu.....	669
KAYNAKÇA	673